

**ОБМЕЖЕННЯ ВПЛИВУ НЕСИНУСОЇДАЛЬНОСТІ НАПРУГИ МЕРЕЖІ
НА СТРУМ ФОТОЕЛЕКТРИЧНОЇ СИСТЕМИ З
БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИМ ПЕРЕТВОРЮВАЧЕМ**

Харченко М.О. – гр. БМЕ 17, бакалавр, *neke4ke@icloud.com*

Шавьолкін О.О. – д.т.н., проф., *shavolkin@gmail.com*

Київський національний університет технологій та дизайну

Метою роботи є вивчення можливостей обмеження впливу несинусоїдальності напруги розподільчої мережі (РМ) на якість струму в точці підключення до РМ фотоелектричної системи (ФЕС) шляхом удосконалення вихідного фільтру багатофункціонального мережевого інвертора (БМІ) і компенсації струму конденсатору фільтру в контурі регулювання струму (КРС).

Локальні ФЕС з підключенням до РМ є джерелами розподіленої генерації і підлягають дії стандарту [1] і коефіцієнт гармонік струму в точці підключення ФЕС до РМ $\text{THDi}_l \leq 5\%$. Стандарт [2] припускає несинусоїдальність напруги РМ u_l . Вищі гармоніки струму навантаження i_H ФЕС компенсуються БМІ. За цього джерелом вищих гармонік струму є конденсатор вихідного фільтру БМІ і відносне значення гармонік струму конденсатора $i_{C\Phi}$ (до 1-ї гармоніки) $I_{C\Phi(n)} = n \cdot \omega \cdot C_\Phi U_{I(1)} \cdot u_{I(n)} = n \cdot I_{C\Phi(1)} \cdot u_{I(n)}$ ($u_{I(n)}$ – відносне значення відповідної гармоніки u_l). Так, для 13-ї гармоніки з $u_{I(13)} = 0.03$ [2] маємо $I_{mC\Phi(13)} = 13 \cdot 0.03 \cdot I_{mC\Phi(1)} = 0.39 \cdot I_{mC\Phi(1)}$. Якщо $C_\Phi = 60$ мкФ за $f = 50$ Гц та $U_I = 220$ В маємо $I_{mC\Phi(1)} = 5.88$ А і $I_{mC\Phi(13)} = 2.29$ А. За незначних значень 1-ї гармоніки струму i_l це унеможливило забезпечення $\text{THDi}_l \leq 5\%$. Зменшення значення C_Φ можливо за використанням *LCL* вихідного фільтру. Компенсація $i_{C\Phi(n)}$ можлива КРС БМІ у разі введення зв'язку за $i_{C\Phi}$ аналогічно i_H , але потребує фільтрацію модуляційних гармонік струму БМІ. Недоліки *LCL* фільтру – підсилення гармонік в зоні частот біля резонансної частоти і фазовий зсув $\varphi = 180^\circ$ (зворотний зв'язок стає позитивним). Значення $\varphi \approx 90^\circ$ і придушення підсилення можна досягнути введенням демпфуючих резисторів в кола фільтру.

Висновок. Обґрунтовано можливість компенсації вищих гармонік струму конденсатору у разі *LCL* вихідного фільтру БМІ за рахунок корегування його характеристик та введення фільтру модуляційних гармонік в каналі компенсуючого зв'язку за струмом конденсатора. Це дозволяє обмежити вплив гармонік низького порядку u_l на THDi_l в точці підключення ФЕС до РМ.

Л і т е р а т у р а

1. 1547-2018 - IEEE Standard for Interconnection and Interoperability of Distributed Energy Resources with Associated Electric Power Systems Interfaces.
2. IEEE Std EN 50160:2010. Voltage characteristics of electricity supplied by public electricity networks.